

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

21. An Procuratores, & alii intrantes in Parlamento debeant proponere aliquid, licet ab illo, qui caput est Parlamenti, non proponatur? Ex p. 1. t. 3. r. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

nationis, & incolarum Regni iniuriam: nam, cum sint filij, priuantur pane domestico, vt ille frangatur extraneis. Post hæc scripta, inueni Hieronim. Suritem, rerum Hispan. nobilissimum Scriptorem obseruasse tom. 6. lib. 10. c. 99. Ferdinandum Regem Catholicum in suo testamento filio Principi commendasse [*muy encarecidamente; que no hiziesse mudanza de los Oficiales; que el tenia en los Reynos de Aragon, por que entendia, que era cosa muy necesaria, que los Oficiales se proueyessen en personas naturales de la misma tierra: afirmando, que tenia experiencia, que era esto lo que mas conuenia.*] Hæc ille.

RESOL. XVIII.

An plures Vniuersitates, & Barones Regni possint constituere vnum, aut alterum in Procuratorem ad effectum intrandi in Parlamentum? Ex part. 1. tr. 3. Ref. 7.

§. 1. **R**espondeo, in rigore, & absolute loquendo, non esse illicitum, si sciunt Procuratores esse timorata conscientia, & amatores boni publici, non querentes semetipfos, sed communem Regni necessitatem. Verum, vt plurimum, hoc facere, non est expediens. Sed de hac re differentem, non Religiosum audiant, sed vnum ex primis Consiliariis, quem tunc Rex noster habuerit: is est Ioan. Francisc. Aponte in *tr. de potest. Prærogis, tit. de elect. Official. §. 5. n. 23.* vbi ait: [*Permissus est abusus, vt procuraciones omnes ad preces ministrorum in ipsorum personas fiant, vel ab eis dependentibus: Populi enim infelij, & ignari, & insipientes sic venditi, & consumpti reperiuntur donando, quæ nunquam cogitauerunt in ipsorum perditionem, tenentes labia clausa ob metum, contra sanctam, & indubitam Regis intentionem. Quæ, etsi apparenter videantur redundare in eius utilitatem, omnia effectiue sunt in ipsius inestimabile damnum, ob exinanitionem populorum, diminutionem Regni reddituum, & in offensionem diuinæ Iustitiæ, ob quæ sanguis pauperum perpetuo clamat. Et quænam gubernatio est ista pro futuris contingentibus, vt Parlamentum, & congregatio tanti ponderis, pendeat ab vno, vel duobus, in quorum personas procuraciones omnes factæ reperiuntur, & victr isti gratificati remaneant, & nulla Regni gratia, adhibeatur, quod quotidie se exuiscerat, & toto corde fideliter procurat suo Regi inferuire? Iudicent hæc prudentes. Bene tamen video, quod multi me irridebunt, & hæc parui facient. Ego sum Iudex Supremus, Regens collateralis, illiusque Decanus! sed non erubescam dicere, quod omnium malorum causa sunt mali Iudices, & mali Consiliarij decipiunt Reges.] Hæc omnia Aponte; quæ, vt cum magno zelo, ita cum maiore veritate fuerunt dicta. Nam, quæ recta ratio poscit, vt duo, vel tres in parlamento possint concludere, quidquid velint, in damnum, & perniciem totius Regni, & Vniuersitatum? Exterminetur igitur hic abusus.*

RESOL. XIX.

An Procuratores in Parlamento sedere debeant, vbi eorum Barones sedere deberent, si in Parlamento adessent?
Et an saltem inter Procuratores sit differentia vt procedant secundum qualitatem suorum principalium?
Ex part. 1. tractat. 3. Refol. 28.

Tome VII.

§. 1. **R**espondeo negatiue, cum Aponte *decis. 12. num. 15.* vbi ex Marino Freccia determinat, quod Procurator in Parlamento generali non debet in eodem loco sedere vbi Baro suus principalis sedere deberet, nec præcedentiam aliquam præterdere potest in voce danda. Verum est, quod inter Procuratores sit differentia, vt procedat secundum qualitatem suorum principalium: & sic ait in casu simili fuisse determinatum à Consilio Collaterali in Parlamento factò Neapoli, ann. 1602. die 16. Nouembr. in quo Princeps Cariati comparauit, qui præcedit Principem Cafertæ, tanquam antiquior: sed Princeps Cafertæ erat Balus Principis Sulmonis, qui præcedit Principem Cariati: & tamen, licet Balus dicti Principis non præcessit; at sedem habuit post Principem Cariati.

RESOL. XX.

An si aliquis intret in Parlamentum tanquam Procurator, possit rogatus substituere alterum in procuratorem? Ex p. 1. tr. 3. Ref. 8.

§. 1. **A**sterunt mihi, casum hunc frequenter accidere: nam videntes aliqui, Procuratorem alicuius Vniuersitatis timorata conscientia, non concurrere ad aliquam rem iniustam in parlamento tractandam, rogant illum, vt alium in Procuratorem substituat, qui postea iniquis eorum placitis libenter adhærebit. Et ideo ad quæstionem negatiue respondeo; nam, licet Procurator cum potestate substituendi, virtute potestatis ei tradita, non teneatur de facto Procuratoris substituti, quia videtur hic Procurator constitutus à domino, mediante persona Procuratoris, vt dicit Gloss. in *cap. 1. de Procurat. in 6.* & in specie tenet Salic. in *l. quod quis, Cod. de Procur. 9. §.* tamen hæc omnia intelligenda sunt, vt aduertit Vincent. de Franc. *tom. 1. decis. 212.* si aliqua culpa Procuratori substituenti imputari non potest: quod accidit in casu nostro. Nam Procurator, qui vult substituere, cognoscit iniustitiam donatiui, vel rei in Parlamento tractandæ; & videt, quod requiritur substitutio procuratoris, in alterius personam, in damnum Regni, & illius Vniuersitatis, de qua extat Procurator: ergo illam faciendo peccabit.

Sup. hoc infra lege doctrinam, Ref. 29. ante medium.

RESOL. XXI.

An Procuratores, & alij intrantes in Parlamentum debeant proponere aliquid, licet ab illo, qui caput est Parlamenti non proponatur? Ex part. 1. tract. 3. Refol. 9.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue: debent enim exponere necessitates Vniuersitatum, & totius Regni, an habeant vires soluendi donatiuum, de quo agitur; debent rationes pro eorum voto declarare etiam si alij contrarium sentirent: nam, vt obseruat Molfesius in *summa, tom. 1. tractat. 6. capit. 16. numer. 119.* forsitan vota sua mutabunt. [*Et ita scio, ait ille, pluries euenisse, etiam in Viris supremis, & regentibus Regiam Cancellariam Consiliariis, & aliis supremis Officialibus, qui (vt mihi retulit Franciscus Aponte) accesserunt cum votis scriptis ad iudicandum pro certa parte, & postea audierunt quendam Officiale inferioris doctrinæ, & experientia: & nihilominus audita relatione illius, & consideratis eius rationibus, mutauerunt*

I 3 vota

vota sua, & iudicauerunt pro alia parte. Et ita scio euenisse in pluribus electionibus. Ita Molfesius. Debent etiam declarare aliquam petitionem faciendam Serenissimo Regi pro publica aliqua necessitate, vel utilitate Regni. Item, an exactio pecuniarum ab Vniuersitatibus pro soluendo donatiuo efficiatur diligenter, & debito modo à Commissariis, & ab illis, qui tenentur hoc facere. An pecunia destinata in Parlamento pro facienda aliqua re in beneficium Regni, reuera ad hoc expendantur; & similia, quae prudentia, & zelus boni publici cum modestia, & charitate exponenda dictabit.

RESOL. XXII.

An si aliquis Baro, v. g. qui habet etiam aliquam Procuram alicuius Vniuersitatis, possit in Parlamento dare diuersas voces, vt Baro videlicet respondendo affirmative, & vt Procurator negative?

Et inferitur, quod Confessarius, & Responsor casuum conscientiae potest vni iuxta vnam opinionem probabilem, & alteri iuxta aliam consulere.

Et quid dicendum est de iudice in indicando, & ferente sententiam, cessante scandalo? Ex p. 1. tr. 3. Ref. 10.

§. 1. IN terminis loquens de Parlamento negatiue respondet ad hanc questionem Borell in add. ad specul. Prin. Petri Bellug. rubr. 45. nisi qui dedit ei potestatem dandi vocem, expressisset, cui vellet dari: nam tunc posset diuerso modo vota sua pronunciare. Sed ego puto, in hoc casu distinguendum esse: nam, si res illa determinanda in Parlamento, habet rationes probabiles pro eius iustitia, & iniustitia, & tunc si non adest scandalum, potest quis, vt Baro, v. g. dare votum suum affirmatiuum, & vt Procurator dare votum negatiuum; nam in vtroque

voto sequitur opinionem probabilem: & sic Confessarius, & responsor casuum conscientiae potest vni iuxta vnam opinionem probabilem, & alteri iuxta contrariam etiam probabilem consulere, vt notat Vasquez in part. 2. tom. 1. disput. 62. cap. 9. num. 47. & Sanchez in Opere morali, tom. 1. lib. 1. c. 9. num. 20. qui n. 25. * notat, posse etiam Iudicem nunc secundum vnam, nunc secundum aliam opinionem probabilem iudicare; & hoc cessante scandalo, quod cessaret in casu nostro, si ille, qui tali modo votaret, diceret rationes probabiles pro parte affirmatiua, & negatiua. Sed hic casus in praxi raro in Parlamento potest accidere: & ego consulerem semper iuxta eandem opinionem, vota emittenda esse, vt emittere debet Baro, & habens plures terras. Et hoc recte notauit Aponte de potest. Proregis. 4. §. 1. n. 13.

RESOL. XXIII.

An sufficiat ad donatiuum contribuendum, vt concurrat maior pars Congregatorum?

Et docetur, quod in Parlamento huius regni Sicilia opus est, vt brachium Ecclesiasticum semper concurrat. Ex p. 1. tr. 3. Ref. 27.

Sup. hoc in §. 1. Respondeo affirmatiue: & ita docet noster Aponte in tract. de potest. Proregis. quem citat, & sequitur Valenzuela con. 99. num. 62. Verum est, quod in Parlamento huius Regni Siciliae, si non concurrat brachium Ecclesiasticum, etiam si ex brachio Domaniali, & Militari maior pars concurrat, non sufficit vt donatiuum Regi tribuatur; sed opus est brachium Ecclesiasticum semper concurrere.

RESOL. XXIV.

Verum aliquis possit se subicere determinationi factae à maiori parte comitorum, licet ipse contrarium votum emiserit?

Sed difficultas vero est, quando maior pars concludit aperte rem iniustam; an tunc quis se subiciat sententiae conclusae à maiori parte, peccet mortaliter?

Et explanatur licitum esse in moralibus sequi opinionem probabilem, probabiliori relicta, etiam si maiori. Ex p. 1. tr. 3. Ref. 30.

§. 1. Respondeo distinguendo: nam, vel opinio maioris partis habet rationes probabiles, licet pro minoris partis sententia adint probabiles; & in hoc casu puto, minorem partem posse subscribere: nam in moralibus licitum est sequi opinionem probabilem, probabiliori relicta, etiam tunc, vt docent septemdecim Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez in Opere mor. tom. 1. lib. 1. cap. 9. num. 12. quibus ego addo Martinez in par. 2. tom. 1. quest. 1. §. 1. art. 6. dub. 6. concl. 1. Sanctiarelum variar. resol. par. 1. quest. §. 9. n. 4. Granada in par. 2. contr. 2. tract. 12. disput. 4. sect. 3. num. 23. Becanum in summa Theol. part. 2. tract. 1. cap. 4. quest. 9. num. 15. Salam de legib. quest. 96. tract. 1. 4. disput. 13. sect. 1. num. 1. Locum in part. 2. tom. 1. disp. 39. membr. 1. Villalobos in summa, tract. 1. difficult. 10. num. 2. Bonacium in legib. disput. 2. quest. 4. punct. 9. num. 4. Reginaldum in praxi, tom. 1. lib. 1. 3. cap. 10. sect. 1. Fillucium in quest. moral. tom. 2. tract. 21. cap. 2. num. 128. & alios. Quidquid in contrarium asserat ex neotericis Comitolus in respons. moral. lib. 5. quest. 15. Et ratio est, quia ille, qui se subscribit sententiae illorum, qui amplexati sunt opinionem probabilem, sequitur consilium prudentium hominum satis rationabiliter agentium: sed, qui prudenter agit, non peccat, ergo, &c. Deinde, si tenetetur probabiliorum, & tunc eligere, intolerabile onus esset, & maximis angereur scrupulis in inuestiganda opinionum veritate, & probabilitate. Igitur, quando aliquis, seu minor pars Comitorum se subscribit sententiae à maiori parte d. terminatae, non peccabit, etiam si opinio maioris partis esset minus iusta, & minus probabilis.

2. Difficultas vero est, quando maior pars concludit aperte rem iniustam in praeiudicium Regni, & videtur prima facie etiam affirmatiue respondendum, ex autoritate leg. quod maior pars ad municip. c. l. aliud. §. refertur. ff. de regulis iur. vbi praecipitur, quod totum id, quod fuit à maiori parte conclusum, situm, & validum teneatur, At his non obstantibus, negatiuum sententiam omnino veram esse iudico. Dico igitur, se subscribentem sententiae conclusae à maiori parte Comitorum, quae euidenter apparet iniusta, peccare mortaliter. Ita communiter DD. quos citat, & sequitur Pater Ioan. Maderiaga in lib. de Senatu, cap. 35. §. 4. & ita dicitur in Exord. 27. [Ne sequaris turbam ad faciendum malum; nec in iudicio, plurimorum acquiescas sententiae, vt à vero deus.] Et ratio est: quia ita se subscribentes, essent participes executionis iniustae sententiae, & conclusionis, & approbant rem malam, & iniustam, contrarium conscientiae dicente,

3. Sed asserunt aliqui, hoc esse licitum duobus modis. [Firmase (ponam ipsa verba Maderiaga, vbi supra) con. protestò en el negocio, que no puede vno con seguridad de conciencia firmarse ni solutamente. El segundo es: quando despus de haber firmado]